

Floți—Hîrșova și Brăila—Măcin. Importanța lor nu a scăpat, de altfel, conducerii otomane, și unul din primele țeluri ale ofensivei turcești la nord de Dunăre a fost asigurarea unor capete de pod și trecerea teritoriilor din jur sub administrație turcească. Această situație este foarte limpede exprimată de mărturiile contemporane. Patru armate otomane stau gata « la Dristor, pe Dunăre » și alta la Turnu, seria voievodul Alexandru Aldea brașovenilor în mai-iunie 1432; atacul s-a și produs, de altfel, « pe la toate vadurile », astăzi dintr-o a doua scrisoare a domnului¹. Iar în 1498, Radu cel Mare asigura pe aceiași brașoveni că, atâtă vreme cît va fi el în viață, turcii nu vor trece « pe undeva prin țara noastră, de la Severin și până la Brăila, ca să prade în țara domnului meu, a înălțime-sale craiului »². *Stăpînirea trecerilor peste Dunăre însemna cale deschisă spre nord, spre Țara Românească și mai departe spre Transilvania și Ungaria, aşa cum fusese în secolele X—XIII, ca și în antichitate.* Prin aceleași vaduri s-a desfășurat și comerțul.

Cercetarea drumurilor aduce o nouă dovedă a vechimii și continuității schimbului de mărfuri cu Peninsula Balcanică.

De la Calafat, din fața Vidinului, *un cunoscut drum străbătea Oltenia*, prin Băilești, Craiova, Balș, Piatra Olt, Drăgășani, Rimnicul-Vilcea, ajungind, prin pasul de la Ciineni, în Transilvania. Pe acest traseu sau pe o parte a lui au mers brașovenii chemați, în 1369, de țarul Srațimir, la Vidin, pentru a cumpăra mărfurile ce le doreau³; traficul cu importantul oraș bulgăresc, deci și drumul respectiv, capătă astfel o primă confirmare documentară, întărită ulterior atât de funcționarea neîntreruptă a văii de la Calafat⁴, cît și de mențiuni toponimice⁵.

De la Craiova se desfăcea spre sud *drumul Tibrului*, numit după localitatea Tibăr din Bulgaria și menționat pentru prima dată la 30 aprilie 1579, în hotarul satului Măceașiu⁶. Cum însă vama de la « Timbru » funcționa în 1479—1480, a existat și calea respectivă, cel puțin în a doua jumătate a veacului al XV-lea⁷.

Primul act amintind de *drumul Nicopolei* este din 23 iulie 1512—1513, la o nouă hotărnicie a satelor Comanca, Ghiurghiev, Prislopul și Laiova⁸: el ducea de la Turnu, situat în fața Nicopolei, la Rușii de Vede, Slatina, Pitești, Cimpulung, prin trecătoarea Rucăr—Bran, la Brașov. Această cale exista însă mai dinainte: cetatea Turnu, înălțată către finele secolului al XIV-lea și viu disputată de munteni și de turci, a apărăt tocmai trecerea Dunării la acest vad⁹.

¹ I. Bogdan, *Documente*, p. 40—41.

² *Ibidem*, p. 216; N. Iorga, *Istoria comerțului românesc*, vol. I, p. 74; la 1444 cruciații învinși de turci la Varna trec în Țara Românească pe la vadul Orașului de Floci; P. P. Panaiteșcu, *Mircea cel Bătrân*, p. 105.

³ Gr. G. Tocilescu, *534 Documente...*, p. 3 (nr. 1).

⁴ Vezi mai jos, p. 180.

⁵ Document din 3 iunie 1517: DIR, XVI, B, 1, p. 122 (nr. 124); cf. actele din 22 iulie 1584: *ibidem*, XVI, B, 5, p. 56 (nr. 57) și din 4 martie 1594: *ibidem*, XVI, B, 6, p. 106 (nr. 118). La 25 mai 1582, 1 aprilie 1589 și 8 aprilie 1590: *ibidem*, XVI, B, 5, p. 56, 393—394 și 436 (nr. 57, 413 și 452).

⁶ *Ibidem*, XVI, B, 4, p. 379 (nr. 382).

⁷ Doc. din 1 septembrie 1479—31 august 1480: *ibidem*, XIII—XIV—XV, B, p. 164 (nr. 163). Cf. doc. din 26 martie 1505; *ibidem*, XVI, B, 1, p. 38 (nr. 22).

⁸ *Ibidem*, XVI, B, 1, p. 80—81 (nr. 79). Cf. actele din mai 1532 și 18 aprilie 1533: *ibidem*, XVI, B, 2 p. 98, 134—135 (nr. 98 și 135).

⁹ H. Chircă și C. Bălan, *O inscripție din 1397—1398 privitoare la stăpînirea turcească de la Turnu*, în SMIM, vol. III, 1959, p. 359—364; *Cronica lui Wallerand de Wavrin*, ed. N. Iorga, p. 138.